

Aan de gemeenteraad

Op 12 december 2023 stelden de leden S.M. Bonte (Leefbaar Rotterdam), V.A. Bruin (Leefbaar Rotterdam) en M. Verhoef (Leefbaar Rotterdam) ons schriftelijke vragen over "Het elektriciteitsnet verstopt" (23bb008453).

Inleidend wordt gesteld:

"In de media kwamen de afgelopen week berichten tot ons over dat er in Almere vanwege capaciteitsproblemen op het elektriciteitsnet geen stroom voor nieuwe woningen in een deel van die stad kon worden aangelegd. Hierdoor ontstaat er aanzienlijke vertraging in zowel de oplevering als de bouw van nieuwe woningen in Almere.

Eerder kwam al het bericht dat er in de provincies Noord-Brabant en Limburg op vele plekken zich geen nieuwe bedrijven konden vestigen omdat zij zich - vanwege capaciteitsproblemen – niet op het elektriciteitsnet konden aansluiten.

Eind oktober namen wij verder kennis van de collegebrief betreffende de congestie op het Rotterdamse elektriciteitsnet en de daarin beschreven problemen voor industrie, woningbouw enz.

Hiernaast bereiken ons geluiden uit Nesselande dat bewoners daar tegen problemen aanlopen als zij zonnepanelen willen installeren op hun huis of bedrijf. Dit ook al vanwege capaciteitsproblemen op het elektriciteitsnet aldaar, waardoor teruglevering niet mogelijk schijnt te zijn. Dit terwijl de gemeente actief het installeren van zonnepanelen promoot en dit een belangrijk onderdeel is van de strategie m.b.t. de energietransitie van de gemeente Rotterdam.

Leefbaar Rotterdam maakt zich zorgen over deze ontwikkelingen, zeker gezien de ambitie van de gemeente Rotterdam om met de herziening omgevingsvisie Oostflank circa 30.000 woningen toe te gaan voegen onze stad. Hoewel het lijkt dat deze lange(re) termijnplannen niet zullen worden geraakt door deze problemen, lezen we in de

collegebrief betreffende de congestie op het elektriciteitsnet dat met name de kleine kernen Hoogvliet, Pernis, Rozenburg en Hoek van Holland worden geraakt.”

Hieronder volgen de vragen en onze beantwoording:

Vraag 1:

Met name gestapelde bouw wordt geraakt door de beschreven congestie op het elektriciteitsnet. De broodnodige sociale woningen in de kleine kernen vallen hier veelal onder. Er zijn recent bestemmingsplannen vastgesteld in met name Hoogvliet met daarin sociale woningbouw opgenomen. In hoeverre worden deze plannen op korte termijn nu geraakt door dit probleem?

Antwoord:

Landelijke netbeheerder Tennet heeft aangegeven dat de congestie in onze gemeente aan zal houden totdat de elektriciteitsinfrastructuur in het gebied uitgebreid is. Dit duurt naar verwachting tot 2030. Dat betekent, dat er tot die tijd géén nieuwe of te verzwaren grootverbruik-aansluitingen met transportcapaciteit uitgegeven kunnen worden. Nieuwe woningcomplexen waarin bijvoorbeeld géén lift voorzien is, vallen in de regel onder kleinverbruikaansluitingen en kunnen dus doorgang vinden. Voor nieuwbouwwoningen waarbij er een grootverbruikaansluiting noodzakelijk is ten behoeve van een veilige leefomgeving (zoals lift of portiekverlichting) onderzoekt Stedin, de regionale netbeheerder in Rotterdam, in overleg met de aanvrager welke maatwerkoplossingen er situationeel mogelijk zijn. Daarnaast is het in sommige gevallen mogelijk om met technische oplossingen zoals batterijen de gevraagde capaciteit te beperken, waardoor een ontwikkeling mogelijk toch doorgang kan vinden, maar ook dit is maatwerk en niet altijd gegarandeerd.

Met betrekking tot de recent vastgestelde bestemmingsplannen in Hoogvliet valt te zeggen, dat er op dit moment per concreet project dat gepland staat navraag plaatsvindt bij de projectontwikkelaar of deze reeds contact heeft gehad met Stedin over de elektriciteitsvoorziening. Indien noodzakelijk zal de gemeente adviseren over beschikbare technische oplossingen.

Vraag 2:

Klopt de informatie dat in sommige delen van de stad - zoals in Nesselande - er problemen zijn met de capaciteit op het elektriciteitsnet, waardoor teruglevering door eigenaren van huizen en/of bedrijven met zonnepanelen niet mogelijk is en installatie van zonnepanelen daardoor nu niet rendabel is voor hen?

Antwoord:

Navraag bij onze regionale netbeheerder Stedin leert dat er op dit moment in Nesselande of in andere delen van de stad géén sprake is van congestie op het hoogspanning- en middenspanningsnet voor teruglevering van elektriciteit. Wel komen er, zoals in heel Nederland, op het laagspanningsnet zogenaamde spanningsklachten voor als gevolg van teruglevering, maar ook in deze wijken kunnen bewoners zonnepanelen installeren. Een oplossing voor de spanningsklachten is om zelf opgewekte zonne-energie ook direct zo veel als mogelijk zelf te verbruiken, bijvoorbeeld door te wassen als de zon schijnt.

In Rotterdam is het aantal spanningsklachten relatief laag ten opzichte van andere delen in Nederland. Stedin ontving in Rotterdam in 2023 voor minder dan 0,05% van de aansluitingen een melding over spanningsklachten.

Wel wordt het steeds drukker op het lokale laagspanningsnet in diverse buurten door heel Nederland en dus ook in Rotterdam. Omdat het laagspanningsnet oorspronkelijk niet ontworpen en aangelegd is voor de enorme toegenomen capaciteitsvraag van elektriciteit kunnen huishoudens daardoor spanningsproblemen (gaan) ondervinden. Voorbeelden daarvan zijn het niet terug kunnen leveren van elektriciteit van zonnepanelen. Dat betekent dat huiseigenaren en kleine bedrijven op zeer lokaal niveau (bijvoorbeeld een specifieke straat waar het laagspanningsnet nu net niet toereikend is) niet op alle momenten – piekmomenten – elektriciteit kunnen terugleveren aan het laagspanningsnet. Om dit op te lossen werkt Stedin ook aan het verzwaren van het laagspanningsnet en het bijplaatsen van nieuwe distributiestations in de betreffende buurten. Stedin roept ook kleinverbruikers op om zoveel mogelijk gebruik te maken van elektriciteit als de zon schijnt om het net te ontlasten. Hiervoor ontwikkelen zij ook diverse voorlichtingscampagnes.

Vraag 3:

Zijn er in Rotterdam nog andere gebieden waar - net als in Nesselande - gelijksoortige capaciteitsproblemen spelen?

Antwoord:

Op dit moment is er nergens in Rotterdam sprake van congestie voor de levering van elektriciteit uit zonnepanelen. Er is wel sprake van congestie voor afname van elektriciteit in de gebieden Europoort, Botlek, Hoogvliet, Hoek van Holland, Rozenburg en Pernis. In andere gebieden is er vooralsnog geen sprake van congestieproblematiek (code oranje en code rood op de congestiekaart van Netbeheerder Nederland). Wel zijn delen van Rotterdam geelgekleurd, wat aangeeft dat de netbeheerder voor bepaalde grootverbruik-aansluitingen mogelijk kan aangeven dat (een deel) van de gevraagde transportcapaciteit niet beschikbaar is. Dit geldt voor zowel opwek als afname van elektriciteit. Op de website van Stedin zijn de meest recente capaciteitskaarten beschikbaar (<https://www.stedin.net/zakelijk/energietransitie/beschikbare-netcapaciteit/capaciteit-van-het-elektriciteitsnet>).

Wat betreft spanningsklachten op de laagspanningsnetten zoals in Nesselande zal Stedin dit per gemelde casus zo snel mogelijk oplossen om veiligheid van de netten te waarborgen. De netcapaciteitskaart hierboven geeft geen weergave van het laagspanningsnet. Op de website van Stedin kunnen bewoners en bedrijven een postcode-check doen om te kijken of er op hun postcode sprake is van spanningsproblematiek (<https://www.stedin.net/aansluiting/ik-ga-energie-opwekken/spanningsproblemen>).

Vraag 4:

Heeft het college zicht op de vertraging die deze problemen kunnen gaan spelen op de woningbouw- en duurzaamheidsambities van de gemeente? Zo niet waarom niet?

Antwoord:

In verband met privacygevoelige informatie mag de netbeheerder specifieke aanvragen die op dit moment op de wachtrij staan voor een aansluiting niet delen met derden. Voor Hoek van Holland, Hoogvliet, Rozenburg en Pernis is er in de afgelopen maanden gewerkt aan het creëren van een overzicht van woningbouwontwikkelingen waarvoor een grootverbruikersaansluiting benodigd is. Voor duurzame opwek (zonne- en windenergie) geldt dat deze op dit moment nog doorgang kunnen vinden.

Vraag 5:

In de genoemde collegebrief worden een aantal maatregelen genoemd om de beschreven problemen (sneller) op te lossen. Bent u bereidt de gemeenteraad op regelmatige basis te informeren over de situatie rondom de problemen op het elektriciteitsnet, en te rapporteren hoe de genomen maatregelen effect sorteren, met name op het gebied van de woningbouw- en duurzaamheidsambities van de gemeente, zodat deze tijdig op de hoogte is van eventuele vertraging? Zo niet waarom niet?

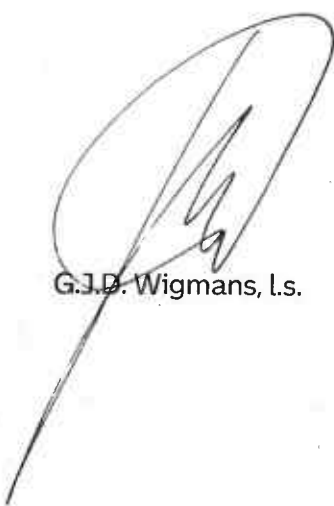
Antwoord:

De raad wordt geïnformeerd als er belangrijke ontwikkelingen zijn op het gebied van congestie in Rotterdam, zoals dat ook gebeurd is in de congestiemelding rond het havengebied. Tijdens de Commissie Mobiliteit, Haven, Energie & Klimaat op 25 januari 2024 heeft wethouder Zeegers bovendien de toezegging (24bb000572) gedaan de gemeenteraad uiterlijk 5 juli 2024 te informeren over het plan van het ministerie van EZK voor de aanpak van netcongestie en de inzet van gemeente Rotterdam daarbij. In de wethoudersbrief zal ook een stand van zaken toegevoegd worden over de effecten van de congestieproblematiek in de gemeente.

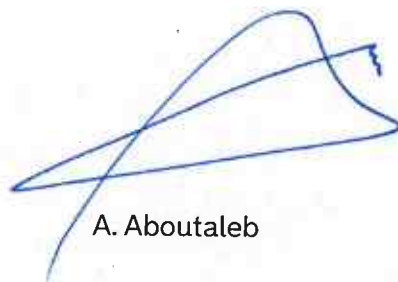
Burgemeester en wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

De burgemeester,

G.J.D. Wigmans, l.s.

A. Aboutaleb